

Przyszłość Unii Europejskiej

Punkt Informacji Europejskiej
Europe Direct Łódź

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct Łódź

Łódź, ul. Sienkiewicza 55

europedirectlodz@newtechlodz.com

www.europedirect-lodz.pl

Tel. 605 420 320

FB - @EDLODZ1

Spis treści

.....	1
Wstęp	5
Rozdział 1 / Stosunek Europejczyków do Unii Europejskiej	7
Rozdział 2 / Biała Księga Komisji Europejskiej	15
Rozdział 3 / Reakcja Parlamentu Europejskiego	19
Rozdział 4 / Koronawirus a PKB.....	23
Rozdział 5 / Jak Unia Europejska wspiera mieszkańców Łodzi i woj. łódzkiego	28
Rozdział 6 / Co dalej z Polską w UE?	29
Rozdział 7 / Podsumowanie.....	31

Wstęp

Dziś projekt europejski, mierzy się z najtrudniejszym okresem w powojennej historii.

Po pierwsze nastąpiło odejście od pierwotnych założeń twórców integracji tak zwanych "Ojców założycieli". Po drugie nadal zaobserwować można trend dzielenia Europy na dwie prędkości, tak zwanych „starych” i „nowych” członków.

Ponadto państwa członkowskie Unii Europejskiej zmagają się zagrożeniami, które zmusiły je do ponownego przeglądu zasad, na których opierała się natura integracji europejskiej. Niewątpliwie wpływ na to miały problemy, z jakimi od 16 lat musi mierzyć się Unia Europejska tj. między innymi kryzys finansowy i gospodarczy, migracyjny, Brexit, a obecnie pandemia koronawirusa.

Kryzys finansowo-gospodarczy z lat 2008–2014 nie tylko ujawnił słabości, ale również pogłębił wszystkie deficyty i nieprawidłowości w funkcjonowaniu unijnego projektu. Utrudniło to także wprowadzenie jednolitej polityki pieniężnej w postaci wspólnej strefy euro oraz przyczyniło się do postrzegania jej jako projektu politycznego, a nie z założenia, ekonomicznego.

Na uwagę zasługuje także fakt narastających tendencji separatystycznych w Katalonii, Szkocji czy Kraju Basków. Fakt oderwana obywateli od Unii powoduje brak utożsamiania się z nią. Sprzyja to narastaniu eurosceptycyzmu, co wykorzystują m.in. skrajnie nacjonalistyczne i populistyczne partie dążące do uzyskania pełni władzy i zwalczające m.in. napływ imigrantów do UE. W dużej mierze przyczyniło się to także do decyzji Brytyjczyków w sprawie Brexitu i narastaniu nastroi eurosceptycznych w innych krajach.

Unia Europejska przestała być postrzegana jako szansa dalszego rozwoju. Wielokrotnie widziana jest jako źródło nierozwiązanych kryzysów wewnętrznych i zewnętrznych.

Zatem co dalej z projektem europejskim?

Rozdział 1 / Stosunek Europejczyków do Unii Europejskiej

W ciągu ostatnich kilku lat zmienił się sposób postrzegania Unii Europejskiej przez społeczeństwa państw członkowskich. Zmiana ta dotyczy także Polski.

Aby móc przybliżyć zmieniające się trendy scharakteryzowane zostaną wyniki badań Eurobarometru¹ z 2018 oraz 2019 roku przeprowadzonego na zlecenie Komisji Europejskiej.

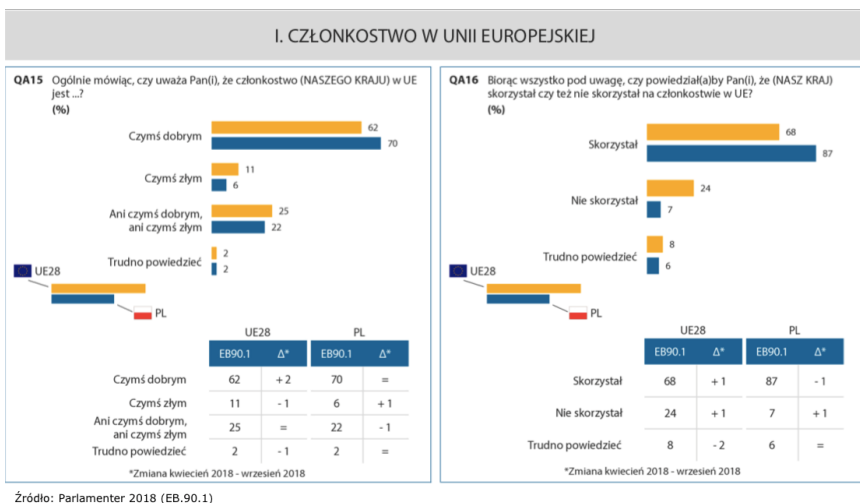
Ogólne rezultaty wyników z jesieni 2018 roku wskazały, że obywatele Europy postrzegają członkostwo w UE jako zaletę. Aż 62% Europejczyków zaznaczyło, że członkostwo w UE przyniosło korzyści. Większość z nich była także przekonania, że ich kraj skorzystał z uczestnictwa w „Zjednoczonej Europie”. Liczba osób podzielających tę opinię wzrosła od badania przeprowadzonego w kwietniu 2018 r. o cztery punkty procentowe i wyniosła 68%, co stanowiło najwyższy wynik od 1983 roku.

Szczegółowe wyniki zaprezentowany są w Tabeli nr 1.

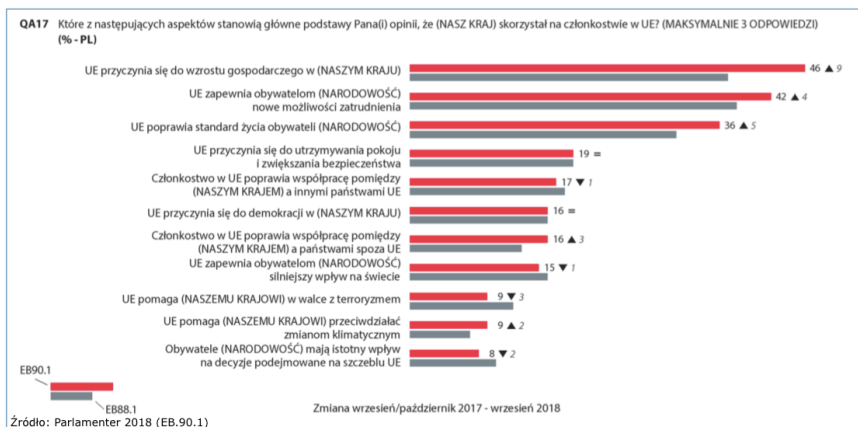
¹ Standardowy Eurobarometr jest badaniem cyklicznym, realizowanym co pół roku we wszystkich państwach Unii Europejskiej oraz w krajach kandydujących: Turcji, byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii, Islandii, Czarnogórze, Serbii, a także na terytorium Cypru Północnego (źródło: <https://www.europarl.europa.eu>)

Tabela nr 1. Wyniki pytania 15 i 16 w badaniu Eurobarometru 90.1

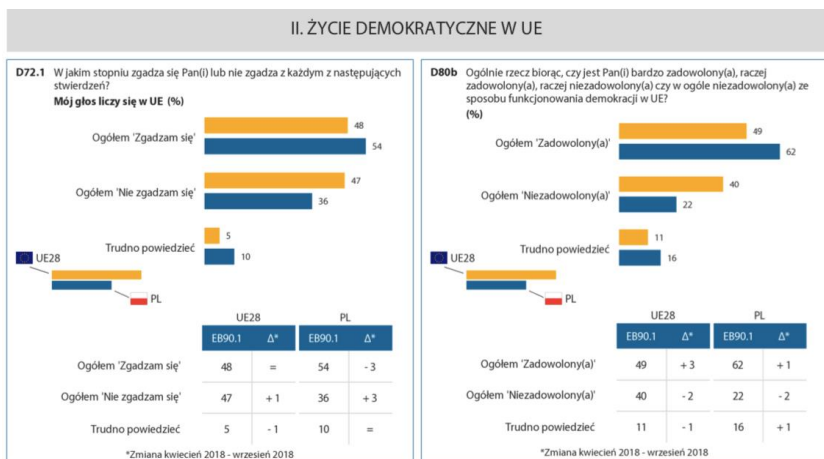
Głównym powodem takiego dobrego wyniku, było wskazanie przez ankietowanych, że UE pomaga w utrzymaniu bezpiecznych stosunków z innymi krajami oraz wpływa na rozwój gospodarczy. Charakteryzuje to tabela nr. Tabela nr 2.

Tabela nr 2. Wyniki pytania 17 w badaniu Eurobarometru 90.1

Wzrósł także ogólny poziom zaufania do Unii Europejskiej. Aż 54 % obywateli Polski uważało, że ich głos się liczy. (Tabela nr 3). Na uwagę zasługuje fakt, że Polacy znaleźli się w czołówce narodów najbardziej entuzjastycznie nastawionych do UE – zaraz po Irlandczykach, Bułgarach i mieszkańcach Luksemburga. Warto podkreślić, że wysoki poziom wyróżnił nas na tle pozostałych dziewięciu krajów, które w 2004 roku dołączyły do Unii. (Tabela nr 4). Najmniej pozytywnie Unię Europejską oceniają natomiast Grecy oraz Czesi. Ogólny poziom zadowolenia z UE wśród wszystkich Europejczyków wynosił zaś 43%, co stanowiło najwyższy wyniki w ciągu ostatnich pięciu lat.

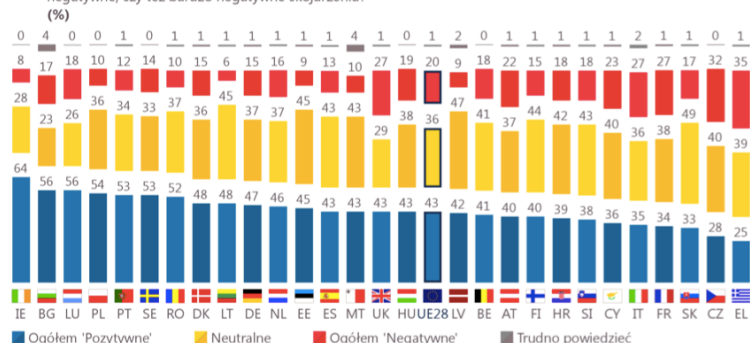
Tabela nr 3. Wyniki pytania 72 i 80 w ankiecie Eurobarometru 90.1

Źródło: Parlamentar 2018 (EB.90.1)

Tabela nr 4. Wyniki pytania 78 w badaniu Eurobarometru 90.1

D78 Ogólnie rzecz biorąc, czy Unia Europejska wywołuje w Panu(i) bardzo pozytywne, raczej pozytywne, neutralne, raczej negatywne, czy też bardzo negatywne skojarzenia?

Źródło: Parlamentar 2018 (EB.90.1)

Warto także zwrócić uwagę, na wyniki innych pytań, z których odpowiedzi ankietowanych jednoznacznie wynika, że Unia Europejska powinna podejmować więcej działań w walce z terroryzmem, bezrobociem i na rzecz środowiska.

Co więcej, większość Europejczyków nadal uważa, że działania UE są niewystarczające. W szczególności w innych dziedzinach, takich jak: równość płci, energia czy rolnictwo. Warto podkreślić, że wyniki znacząco różnią się w poszczególnych państwach członkowskich. W Grecji np. aż 92% badanych uważa je za mało efektywne. Z kolei respondenci w większości zgadzają się, że na arenie międzynarodowej państwa UE powinny działać wspólnie, w szczególności wobec Rosji i Chin.

Przejdźmy teraz do scharakteryzowania ostatniego badania Eurobarometru 92 charakteryzującego opinię publiczną dot. Unii Europejskiej.

Do głównych wniosków zaliczyć można następujący fakt. **Polacy pozytywnie postrzegają UE, są z nią związani i czują, że ich głos ma znaczenie.**

Ponadto połowa badanych ufa jej – niemniej jednak dostrzegają jej problemy. Do głównych jej zmagania zaliczają migrację oraz zmiany

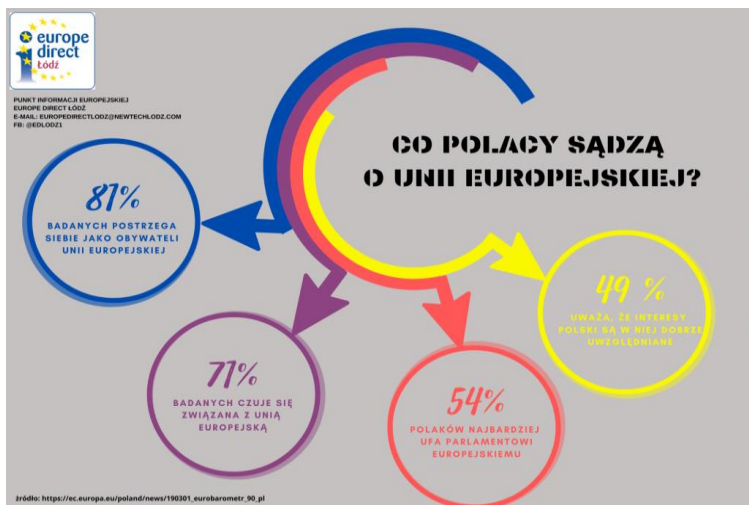
klimatyczne.

Także zdecydowana większość Polaków charakteryzuje się z silną tożsamością europejską - 81%, a 71% z nich czuje się mocno związane ze wspólnotą będąc obywatelami UE. Co ciekawe jednocześnie 42 % przyznaje, że w razie potrzeby w przyszłości Polscy poradziliby sobie będąc poza wspólnotą UE.

Większość Polaków ocenia polską gospodarkę pozytywnie – 64% jest zadowolonych z jej stanu. Nie zmieniają się jednak kwestie, które Polaków niepokoją - wzrost cen, koszty utrzymania oraz służba zdrowia.

Polacy niezmiennie nieufni są także wobec euro, ale popierają wzmocnienie granic i wspólny system azyłowy.

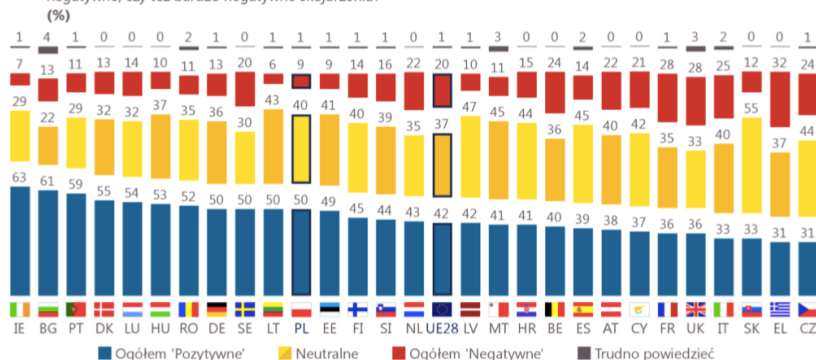
Opinie Polaków dotyczące wspólnej waluty utrzymują się na podobnym poziomie na przestrzeni ostatnich kilku lat. Większość obywateli naszego kraju sądzi jednak, że należy podjąć wspólne europejskie inicjatywy takie jak zewnętrzne wzmocnienie granic UE (77 %), a także przyjęcie ogólnego systemu azyłowego (53%).

Warto też zaznaczyć, że na podstawie ostatnich dziesięciu lat nastawienie Polaków do Unii Europejskiej jest niezmiennie przychylne, jednak w porównaniu do ubiegłego roku odsetek pozytywnych skojarzeń spadł o 4 punkty procentowe (z 54% do 50% obecnie - Tabela nr 5).

Tabela nr 5. Wyniki pytania 78 w badaniu Eurobarometru 92

D78 Ogólnie rzecz biorąc, czy Unia Europejska wywołuje w Panu(i) bardzo pozytywne, raczej pozytywne, neutralne, raczej negatywne, czy też bardzo negatywne skojarzenia?

Źródło: Raport krajowy, Przedstawicielstwo KE w Polsce, Eurobarometr 92, Jesień 2019

Stosunek do Unii Europejskiej oraz jej wydzźwięk w poszczególnych województwach można wywnioskować z ogólnego badania rozpoznawalności i wiedzy o Funduszach Europejskich w społeczeństwie polskim (EDYCJA listopad 2018) przeprowadzonym na zlecenie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju.

Z perspektywy regionalnej analiza wyników pokazuje, że największymi zwolennikami członkostwa Polski w UE są mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego (86%), podkarpackiego (83%), mazowieckiego (81%) oraz dolnośląskiego (80%).

Na szczególną uwagę zasługuje sytuacja województwa warmińsko-mazurskiego (17%), gdzie wskaźnik pozytywnych ocen

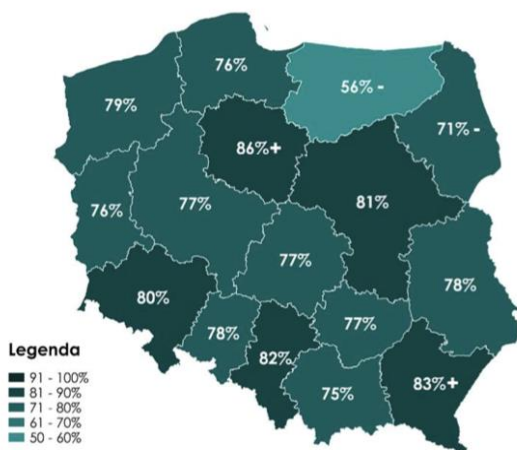
członkostwa Polski w UE jest zdecydowanie niższy niż w pozostałych 15-tu województwach. Charakteryzuje to tabela nr 6.

Z badania wynika także, że Polacy doceniają zalety jakie niesie członkostwo, w szczególności poprzez możliwość otrzymania dotacji (wskazało na to 47% respondentów), pracy za granicą (42%), swobodnego przemieszczania się między krajami (42 %) oraz rozwoju gospodarczego (41%). Wzrost poziomu życia będący konsekwencją tych zjawisk również jest społecznie postrzegany i doceniany.

Także przedsiębiorcy z woj. łódzkiego widzą i doceniają członkostwo Polski w Unii Europejskiej. *„UE to gwarancja zrównoważonego rozwoju naszego województwa, dla przedsiębiorców - możliwość kooperacji z wysoko rozwiniętymi technologicznie firmami z Unii i dostęp do bogatych rynków zbytu, a dla mojej branży - dostęp do najdoskonalszych narzędzi i programów szkoleniowych, które służyć będą nam wszystkim, całemu społeczeństwu, podnosząc jakość tego najważniejszego i najcenniejszego kapitału – kapitału ludzkiego.* – podkreśliła Bożena Ziemniewicz, radna Województwa Łódzkiego oraz wiceprezes Łódzkiej Izby Przemysłowo-Handlowej, przedsiębiorca branży edukacyjnej.

Tabela nr 6. Wyniki ogólnopolskiego badania wiedzy o Funduszach Europejskich w społeczeństwie polskim (EDYCJA listopad 2018)

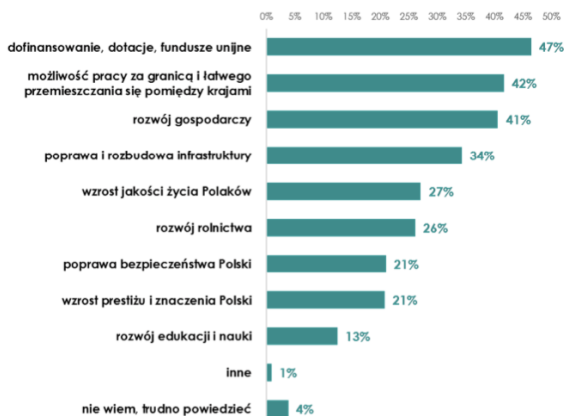
Mapa 2. (P1) Czy popiera Pan(i) czy też nie popiera członkostwo Polski w Unii Europejskiej? T2B² w podziale na województwa

Źródło: Ogólnopolskie badanie CAPI, n= 6193. Odpowiadający: wszyscy respondenci.

Tabela nr 7. Wyniki ogólnopolskiego badania wiedzy o Funduszach Europejskich w społeczeństwie polskim (EDYCJA listopad 2018)

Wykres 2. (P2) Jakie są najważniejsze korzyści, jakie uzyskała Polska ze wstąpienia do Unii Europejskiej?

Źródło: Ogólnopolskie badanie CAPI, n=5636.

Odpowiadający: osoby, które zdecydowanie popierają, raczej popierają, ani popierają, ani nie popierają, członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Rozdział 2 / Biała Księga Komisji Europejskiej

Na początku marca 2017 roku Komisja Europejska przedstawiła Białą Księgę dotyczącą UE po Brexicie (White Paper on the future of Europe: Avenues for unity for the EU at 27).

Zawarto w nim pięć scenariuszy dla 27 państw (już bez Wielkiej Brytanii) do 2025 roku.

Pierwszy z nich zakłada, że w UE nic się nie zmieni.

Scenariusz 1: Kontynuacja

 Wpływ na poszczególne obszary polityki					
Jednolity rynek i handel	Unia gospodarcza i walutowa	Strefa Schengen, migracja i bezpieczeństwo	Polityka zagraniczna i obronność	Budżet UE	Zdolność do działania
Wzmocniony jednolity rynek, w tym sektory energii i technologii cyfrowych; UE-27 zawiera postępowe umowy handlowe	Stopniowe postępy w zakresie poprawy funkcjonowania strefy euro	Stopniowe nasilanie współpracy w zarządzaniu granicami zewnętrznymi; postępy w kierunku wspólnego systemu azylowego; poprawa koordynacji w kwestiach bezpieczeństwa	Postępy w mówieniu jednym głosem w sprawach zagranicznych; ściślejsza współpraca w dziedzinie obronności	Częściowo zmodernizowany, by odzwierciedlać harmonogram reform uzgodniony na poziomie UE-27	Pozytywny program działań przynosi konkretne rezultaty; proces decyzyjny wciąż mało zrozumiały; zdolność do wykonywania zadań nie zawsze zgodna z oczekiwaniami

Źródło: © Unia Europejska, 2017, Biała Księga w sprawie przyszłości Europy, Refleksje i scenariusze dotyczące przyszłości UE-27 do 2025 r.

Drugi scenariusz przewiduje, że Unia zajmuje się tylko wspólnym rynkiem. Co do zasady gwarantowałby to swobodny przepływ towarów i kapitału, ale skutkowałby pogłębianiem się różnic socjalnych między krajami. Niemniej jednak, w dłuższej perspektywie oznaczałoby to według Komisji Europejskiej ograniczenia w swobodnym przepływie osób i usług

Scenariusz 2: Nic poza jednolitym rynkiem

Wpływ na poszczególne obszary polityki

Jednolity rynek i handel	Unia gospodarcza i walutowa	Strefa Schengen, migracja i bezpieczeństwo	Polityka zagraniczna i obronność	Budżet UE	Zdolność do działania
Wzmocniony jednolity rynek towarów i kapitału; standardy nadal od siebie odbiegają; swobodny przepływ osób i usług nie w pełni zagwarantowany	Ograniczona współpraca w strefie euro	Brak wspólnych przepisów dotyczących polityki migracyjnej i azylowej; dwustronna koordynacja kwestii bezpieczeństwa; bardziej systematyczne kontrole na granicach wewnętrznych	Niektóre kwestie polityki zagranicznej rozstrzygane coraz częściej na szczeblu dwustronnym; współpraca w dziedzinie obronności pozostaje tak jak obecnie	Zmiana polegająca na nastawieniu na finansowanie najważniejszych funkcji niezbędnych dla działania jednolitego rynku	Proces decyzyjny będzie mógł być bardziej zrozumiały, ale zdolność do wspólnego działania będzie ograniczona; kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania muszą być rozwiązywane dwustronnie

Źródło: © Unia Europejska, 2017, Biała Księga w sprawie przyszłości Europy, Refleksje i scenariusze dotyczące przyszłości UE-27 do 2025 r.

Trzeci z nich opierałby się, na zasadzie, że zainteresowane grupy krajów pogłębiałyby współpracę w wybranych dziedzinach.

Scenariusz ten gwarantowałby funkcjonowanie Jednolitego Rynku i Strefy Schengen, ale równocześnie zezwalałaby zainteresowanym krajom na harmonizację podatków i standardów socjalnych oraz głębszą współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa. Innymi słowy, byłaby to tzw. Europa różnych prędkości.

Scenariusz 3: Ci, którzy chcą więcej, robią więcej

Wpływ na poszczególne obszary polityki

Jednolity rynek i handel	Unia gospodarcza i walutowa	Strefa Schengen, migracja i bezpieczeństwo	Polityka zagraniczna i obronność	Budżet UE	Zdolność do działania
Tak jak w scenariuszu „Kontynuacja”, jednolity rynek jest wzmocniony, a UE-27 zawiera postępowe umowy handlowe	Tak jak w scenariuszu „Kontynuacja”, z wyjątkiem grupy państw, które pogłębiają współpracę w obszarach takich jak opodatkowanie i standardy społeczne	Tak jak w scenariuszu „Kontynuacja”, z wyjątkiem grupy państw, które pogłębiają współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa i sprawiedliwości	Tak jak w scenariuszu „Kontynuacja”, z wyjątkiem grupy państw, które pogłębiają współpracę w dziedzinie obronności, skupiając się na koordynacji wojskowej i wspólnym sprzęcie	Tak jak w scenariuszu „Kontynuacja”, dodatkowe budżety udostępniane przez niektóre państwa w obszarach, w których postanowią one robić więcej	Tak jak w scenariuszu „Kontynuacja”, pozytywny program działań na poziomie UE-27 przynosi rezultaty; niektóre grupy osiągają więcej wspólnie w pewnych dziedzinach; proces decyzyjny staje się bardziej skomplikowany

Źródło: © Unia Europejska, 2017, Biała Księga w sprawie przyszłości Europy, Refleksje i scenariusze dotyczące przyszłości UE-27 do 2025 r.

Czwarty ze scenariuszy ograniczyłby się tylko do kilku obszarów, co pozwoliłoby na realizację ich lepiej niż dotychczas.

Scenariusz 4: Robić mniej, ale efektywniej

 Wpływ na poszczególne obszary polityki					
Jednolity rynek i handel	Unia gospodarcza i walutowa	Strefa Schengen, migracja i bezpieczeństwo	Polityka zagraniczna i obronność	Budżet UE	Zdolność do działania
Wspólne standardy ograniczone do minimum, ale egzekwowanie wzmocnione w obszarach regulowanych na poziomie UE; handel wyłączną domeną UE	Kroki w kierunku wzmocnienia strefy euro i zapewnienia jej stabilności; UE-27 robi mniej w niektórych obszarach polityki zatrudnienia i polityki społecznej	Systematyczna współpraca w zarządzaniu granicami, polityce azylowej i walce z terroryzmem	UE mówi jednym głosem we wszystkich kwestiach polityki zagranicznej; stworzenie Europejskiej Unii Obrony	Znacznie zmodyfikowany w celu dostosowania do nowych priorytetów uzgodnionych na poziomie UE-27	Początkowo trudno osiągnąć porozumienie co do tego, które zadania są priorytetowe, a które należy odrzucić; ostatecznie ustalony proces decyzyjny może się okazać bardziej zrozumiały; UE działa szybciej i bardziej zdecydowanie w dziedzinach, w których ma większe kompetencje

Źródło: © Unia Europejska, 2017, Biała Księga w sprawie przyszłości Europy, Refleksje i scenariusze dotyczące przyszłości UE-27 do 2025 r.

Piąty scenariusz zakłada, że Unia Europejska zyskałaby więcej nowych kompetencji, poprzez przekazanie dodatkowych uprawnień unijnym instytucjom przez kraje członkowskie.

Scenariusz 5: Robić wspólnie znacznie więcej

 Wpływ na poszczególne obszary polityki					
Jednolity rynek i handel	Unia gospodarcza i walutowa	Strefa Schengen, migracja i bezpieczeństwo	Polityka zagraniczna i obronność	Budżet UE	Zdolność do działania
Jednolity rynek wzmocniony dzięki harmonizacji standardów i skutecznieszemu ich egzekwowaniu; handel wyłączną domeną UE	Wprowadzenie w życie unii gospodarczej, finansowej i fiskalnej, tak jak przewidziano w sprawozdaniu pięciu przewodniczących z czerwca 2015 r.	Tak jak w scenariuszu „Robić mniej, ale efektywniej”, systematyczna współpraca w zarządzaniu granicami, polityce azylowej i walce z terroryzmem	Tak jak w scenariuszu „Robić mniej, ale efektywniej”, UE mówi jednym głosem we wszystkich kwestiach polityki zagranicznej; stworzenie Europejskiej Unii Obrony	Znacznie zmodyfikowany i podwyższony, uzupełniony o osoby własne; działająca funkcja stabilizacji budżetowej w strefie euro	Decyzje podejmowane są szybciej, a ich egzekwowanie jest skuteczniejsze we wszystkich dziedzinach; pojawiają się pytania o rozliczalność UE ze strony osób, które uważają, że odebrała ona zbyt wiele kompetencji państwom członkowskim

Źródło: © Unia Europejska, 2017, Biała Księga w sprawie przyszłości Europy, Refleksje i scenariusze dotyczące przyszłości UE-27 do 2025 r.

W konsekwencji prowadziłyby to dalszej harmonizacji Jednolitego Rynku, w tym polityki fiskalnej i standardów społecznych.

Ocena wyżej przedstawionych scenariuszy wśród europejskich liderów i przywódców jest zróżnicowana. Integrację najbardziej ambitną zaznaczył Emmanuel Macron. Francuska wizja przedstawiona w przemówieniach obecnego Prezydenta (2017 r. i 2019 r.) promuje scenariusz "działania wspólnego" z nacięciem na „Unię wielu prędkości”. Jednocześnie podkreśla, że w sytuacji, w której niektóre państwa nie będą zgadzały się na szybką integrację, powinien nastąpić gwałtowny skok w kierunku federalizacji, nazwany przez prezydenta Francji „odrodzeniem Europy”.

Inni liderzy sugerowali wizje mniej radykalne, stawiając na potrzebę większego przygotowania europejskich społeczeństw do pogłębiania integracji. Były przewodniczący Rady Europejskiej Donald Tusk w Programie Przywódców (2017 r.) opowiedział się za praktycznymi rozwiązaniami, czyli reformami „krok po kroku”. Z kolei bardziej pragmatyczne poglądy zaprezentował premier holenderski Mark Rutte, który nawiązał w 2019 roku do podziału kompetencji, mówiąc, że Europa powinna być duża w dużych sprawach i mała w małych. Między innymi to holendrzy w grudniu 2018 r. w imieniu 10 średnich i mniejszych państw tworzących tzw. grupę hanzeatycką wypowiedzieli się przeciw francuskim reformom strefy euro, które prowadziłyby do transferów fiskalnych między państwami obszaru wspólnej waluty. Co zatem z tego wynika? Po pierwsze fakt, że żaden ze scenariuszy nie ma szans na realizację w pierwotnej postaci. Zatem należy zastanowić się jak połączyć zgodne elementy i stworzyć wspólną wizję Zjednoczonej Europy, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad proporcjonalności i pomocniczości.

Rozdział 3 / Reakcja Parlamentu Europejskiego

25 marca 2017 roku w 60. rocznicę podpisania Traktatów Rzymskich w Parlamencie Europejskim powstały trzy rezolucje będące częścią stanowiska tej Instytucji w sprawie przeszłości Unii Europejskiej.

Źródło: Endzeitur / Pixabay.com

W przeciwieństwie do Komisji Europejskiej propozycje okazały się bardziej konkretne, dotyczyły przede wszystkim lepszego wykorzystania powstałych traktatów, reformy traktatowej oraz wzmocnienia strefy euro.

Co ciekawe, żadna z rezolucji nie została przyjęta bezwzględną większością głosów, co pokazuje, że wokół proponowanych reform nie ma wspólnego zdania i kompromisu.

Pierwsza z zaproponowanych Rezolucji o większym wykorzystaniu możliwości traktatowych została zaproponowana przez włoskiego posła Mercedesa Bresso (Postępowy Sojusz Socjalistów i Demokratów) i niemieckiego posła Elmara Broka (Europejska Partia Ludowa). Skupiała się ona na większym wykorzystaniu możliwości prawnych Traktatu z Lizbony. W tym m.in:

Najważniejsze propozycje w niej zawarte to:

1) przekształcenie Rady w tzw. "prawdziwą drugą izbę ustawodawczą", a konfiguracji Rady w organy przygotowawcze, podobne do komisji parlamentarnych, zaś Komisja Europejska – miałaby zostać organem władzy wykonawczej,

2) każde państwo członkowskie powinno przedstawić, co najmniej, troje kandydatów, na stanowisko Komisarza (obecnie wystawiany jest jeden)

3) Rada powinna głosować tylko kwalifikowaną większością głosów, kiedy tylko jest to w zgodzie z postanowieniami traktatów, aby nie blokować istotnych projektów i przyspieszyć proces ustawodawczy

4) powołanie stałej Rady ds. Obrony koordynującej politykę obronną państw członkowskich

Rezolucję przyjęto 329 głosami za, przy 223 głosach przeciw i 83 wstrzymujących się od głosu. Jeden z jej inicjatorów Elmar Brok podsumował to w następujących słowach: *„Obywatele oczekują od Europy rozwiązań, a ich gniew wynika z tego, że ich nie widzą. Jest to oczywiste w obliczu tak wielu wyzwań. Istnieją jednak problemy, które można rozwiązać jedynie poprzez wspólne działanie. Traktat z Lizbony oferuje wiele niewykorzystanych dotąd możliwości stworzenia bardziej sprawnej, odpowiedzialnej i przejrzystej Europy”*².

Drugi z projektów przygotowany przez belgijskiego polityka, przewodniczącego grupy liberalnej w PE Guy Verhofstadt (ówczesna Frakcja Porozumienia Liberalów i Demokratów na Rzecz Europy), proponował daleko idące zmiany w traktatach, mające jego zdaniem usprawnić funkcjonowanie Unii Europejskiej, w tym reformę traktatu lizbońskiego, w obszarach takich jak zarządzanie gospodarcze, polityka zagraniczna i prawa podstawowe.

Rezolucja zawierała takie propozycje jak:

- 1) stworzenie ministerstwa finansów Unii Europejskiej
- 2) przekazanie Komisji Europejskiej władzy do projektowania i wdrażania wspólnej polityki gospodarczej Unii Europejskiej,
- 3) stworzenie budżetu strefy euro,

² Źródło: <https://www.europarl.europa.eu/news/pl/press-room/20170210IPR61812/jak-parlament-widzi-przyszlosc-europy>

- 4) ustanowienie jednej siedziby Parlamentu Europejskiego (likwidację tej w Strasburgu),
- 5) zredukowanie ilości Komisarzy w Komisji Europejskiej oraz liczby wiceprzewodniczących do dwóch
- 6) wprowadzenie bezpośrednich europejskich wyborów przewodniczącego Komisji Europejskiej.

Rezolucję przyjęto 283 głosami za, przy 269 głosach przeciw i 83 wstrzymujących się od głosu.

Podsumowując wynik Guy Verhofstadt. powiedział: *“Nasze sprawozdania pokazują, jak powinna wyglądać doskonalsza Unia, nie proponują integracji dla integracji, pytanie brzmi: jak iść naprzód? Możemy mieć silna, potężna i poważaną Unię i silne demokracje narodowe i lokalne, uważam, że jedno nie może istnieć bez drugiego”*³.

Ostatnia rezolucja zaproponowana przez niemieckiego posła Reimera Böge (Europejska Partia Ludowa) oraz francuskiego posła Pervenche Berès (Socjaliści i Demokraci) miała skupić się na zbliżeniu gospodarek strefy euro i uczynienia jej bardziej odporną na zewnętrzne zagrożenia. Tak zwana „strategia konwergencji” skoncentrowana miała być na rynku pracy, inwestycjach, wydajności produkcji i spójności społecznej, finansowana przez budżet strefy euro.

Był to kolejny projekt postulujący stworzenie odrębnego budżetu strefy euro – dla jej członków i finansowanego przez jej członków. Pozostałe ważne propozycje to:

³ Źródło: <https://www.europarl.europa.eu/news/pl/press-room/20170210IPR61812/jak-parlament-widzi-przyszlosc-europy>

- 1) stworzenie Europejskiego Funduszu Walutowego (który powinien powstać po przekształceniach EMS), z odpowiednią zdolnością udzielania i zaciągania kredytów oraz jasno zdefiniowanym mandatem do amortyzowania wstrząsów gospodarczych
- 2) wprowadzenie kodeksu konwergencji, w ramach którego państwa miałyby w ciągu pięciu lat spełnić określone kryteria konwergencji w dziedzinie podatków, rynku pracy, inwestycji, wydajności oraz spójności społecznej,
- 3) zwiększenie roli Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych w tym połączenie funkcji przewodniczącego Eurogrupy ze stanowiskiem komisarza ds. spraw gospodarczych i finansowych oraz stworzenie stanowiska ministra finansów i skarbu w Komisji Europejskiej

Rezolucję przyjęto 304 głosami za, przy 255 głosach przeciw i 68 wstrzymujących się od głosu.

A jeden z jego twórców poseł Pervenche Berès skomentował go w następujących słowach: *"Sześćdziesiąt lat po podpisaniu Traktatów Rzymskich, powinniśmy odnowić ideę przyświecającą naszym ojcom założycielom. Stworzenie budżetu dla strefy Euro byłoby poważnym krokiem w tym kierunku, w czasie, kiedy musimy zachować jedność euro. Pokazując solidarność z państwami strefy euro, które przechodzą przez kryzys, amortyzując wstrząsy gospodarcze i promując zbliżenie gospodarcze pomiędzy państwami, stworzylibyśmy narzędzie wykorzystywania całego potencjału wspólnej waluty, pomagając w osiągnięciu pełnego zatrudnienia w UE"*⁴.

⁴Źródło: <https://www.europarl.europa.eu/news/pl/press-room/20170210IPR61812/jak-parlament-widzi-przyszlosc-europy>

Rozdział 4 / Koronawirus a PKB

Źródło: Miguel A. Padrínán z Pixabay.pl

Pandemia koronawirusa stanowi poważny szok dla gospodarki światowej i UE.

Wspólna odbudowa będzie zależeć od dalszych, zdecydowanych i skoordynowanych reakcji na szczeblu UE i krajowym. Kryzys gospodarczy uwidocznił się także w najnowszych, wiosennych prognozach ekonomicznych Komisji Europejskiej.

Według analityków z Brukseli spadek PKB w UE w 2020 roku wyniesienie rekordowe 7,4 %, a w samej strefie euro 7,7 %.

Warto zaznaczyć, że podczas szczytu kryzysu finansowego w 2009 r. wspólna gospodarka krajów europejskich skurczyła się o 4,5 %.

Analiza zaznacza także, że żadne z państw UE nie obroni się przed załamaniem gospodarczym, choć różnice w jego przebiegu mogą być różne. Zakładany wzrost jaki ma nastąpić 2021 roku nie spowoduje jednakże odrobienia wszystkich strat.

Ponadto liczba zatrudnionych w 2021 roku w UE będzie średnio o 1 % poniżej poziomu zanotowanego w 2019 roku.

Z kolei Niemcy w tym roku, odnotują spadek PKB rządu 6,5 % oraz wzrost 5,9 % w 2020 r. Gorszy scenariusz przewidywany jest

we Francji, gdzie PKB ma zapaść się o 8,2 %, by potem odbić się o 7,4 %

Najgorsze prognozy Komisja Europejska wskazuje na turystyczne Południe Europy tj. kraje najmocniej dotknięte koronawirusem. We Włoszech gospodarka skurczy się w 2020 roku o 9,5 %, a przewidywane na 2021 rok odbicie ma być w wysokości 6,5 %. W Hiszpanii PKB ma spaść o 9,4 % w tym roku i wzrosnąć o 7 % w 2021 roku. W Grecji z kolei gospodarka ma załamać się najmocniej - prognozowany spadek PKB to 9,7 % w tym roku, a w przyszłym ma być odnotowany wzrost 7,9 %.

Warto podkreślić, że Komisja Europejska zakłada, że dług publiczny eurolandu przekroczy 102 % PKB w tym roku

Do 196 % PKB wzrośnie w Grecji, do 159 % podwyższy się we Włoszech i do 116 % we Francji i Hiszpanii.

Inflacja w strefie euro wyniesie w tym roku 0,2 %, a w całej UE 0,6 % Niemniej jednak tutaj widoczne będą duże różnice między krajami zachodnimi, a środkowej Europy, gdzie inflacja ma przekraczać 2 %. W Polsce i Rumunii zakładany wzrost cen ma sięgnąć 2,5 %, na Węgrzech 3 %. Z kolei w Niemczech ma to być 0,3 %, we Francji 0,4 %.

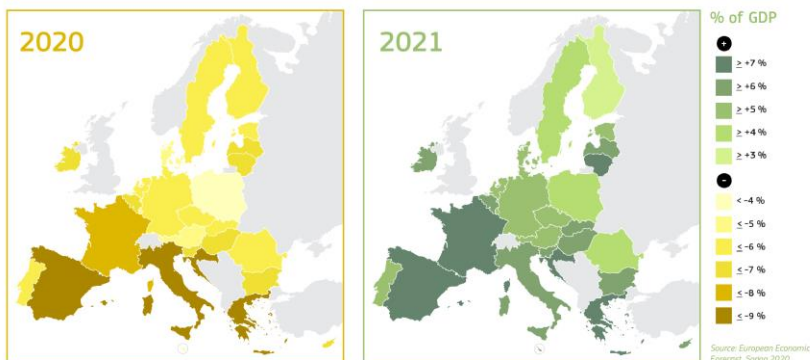
Niestety złe prognozy dotyczyć mają także bezrobocia w UE, które ma wzrosnąć z 6,7 % w 2019 r. do 9 % w tym roku.

Najwyższy poziom bezrobocia (19,9 %) ma wystąpić w tym roku w Grecji. Niewiele lepiej ma być w Hiszpanii, gdzie odsetek ich wyniesie 18,9 %. Natomiast we Włoszech bezrobocie ma wzrosnąć do 11,8 %, a do 10,1 % we Francji.

W Niemczech bezrobocie ma wynieść w tym roku 9,2 %, natomiast w Polsce 7,5 %.

Tabela nr 8. Prognoza PKB w latach 2020/2021 wg. prognoz Komisji Europejskiej.

Growth map

Economic and Financial Affairs

European Commission

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że Unia Europejska nie pozostawiła swoich członków samotnie z problemem. „To dzięki solidarności i skoordynowanemu ogólnoeuropejskiemu działaniu będziemy w stanie skutecznie walczyć z tym kryzysem. Solidarność ma tutaj kluczowe znaczenie, by zapewnić, że wszystkie środki niezbędne do zwalczenia tej epidemii dotrą do wszystkich potrzebujących”⁵ powiedziała Ursula von der Leyen, przewodnicząca Komisji Europejskiej.

Aby pomóc Europie przezwyciężyć gospodarcze skutki pandemii koronawirusa przedstawiono 10 działań UE dla postawienia Europy na nogi.

W tym mi.n.: Komisja Europejska zaproponowała plan stymulacyjny w wysokości 750 miliardów euro, w połączeniu ze zmienionym projektem kolejnego wieloletniego budżetu UE (na lata 2021-2027). Według planu – nazywanego „Next Generation EU”

⁵ <https://rpo.lodzkie.pl/blog/item/4253-lodzkie-i-unia-europejska-solidarni-w-dzialaniu>

(UE nowej generacji) – Komisja Europejska będzie pożyczać pieniądze na rynkach finansowych, wykorzystując swój wysoki rating kredytowy do zabezpieczenia niskich kosztów pożyczek⁶.

Unia Europejska uruchomiła także nowy Program dla zdrowia – EU4Health – który ma za zadanie wzmocnić systemy opieki zdrowotnej państw członkowskich, a także przyczynić się do innowacji i inwestycji w tym sektorze.

Z kolei, aby wesprzeć miejsca pracy i pracowników europejskich instrument tymczasowego wsparcia (SURE) ma zapewnić, w formie pożyczek, państwom członkowskim pomoc finansową w wysokości do 100 mld euro.

A w jaki sposób Polska walczy z koronawirusem? Warto tutaj zaznaczyć, że Komisja Europejska zatwierdziła zmiany trzech programów operacyjnych polityki spójności w Polsce, by móc przekierować środki na szybką walkę z Covidem-19.

Komisarz ds. Spójności i reform Elisa Ferreira stwierdziła: *„Walcząc z pandemią koronawirusa, nie możemy tracić czasu. Szybkie działania Komisji oraz polskich władz regionalnych i krajowych pozwalają zapewnić bardzo potrzebne środki na walkę z kryzysem, który nas dotyczy.”*⁷

Zmiana Programu Operacyjnego (PO) Inteligentny Rozwój 2014 – 2020 umożliwiła udostępnienie 314,5 mln EUR z funduszy polityki spójności UE, w formie dotacji i pożyczek dla ponad 7200 przedsiębiorstw, które poniosły straty finansowe w wyniku wybuchu epidemii koronawirusa.

Ten sam program zapewni finansowanie w wysokości 71 mln EUR na testowanie innowacyjnego rozwiązania w zakresie diagnostyki, terapii i profilaktyki.

⁶ Źródło: europarl.europa.eu

⁷ Źródło: <https://filarybiznesu.pl/ke-zatwierdzila-przekierowanie-4-mld-na-wsparcie-firm-oraz-naukowcow/g5096>

Przykładowo województwo łódzkie razem z wielkopolskim i śląskim jako pierwsze otrzymało formalną zgodę Komisji Europejskiej na przeznaczenie środków unijnych na walkę z koronawirusem.

„Dzięki dobrej współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, dofinansowanie udało się pozyskać bez udziału środków z budżetu Województwa Łódzkiego. Pieniądze zostaną przeznaczone na zabezpieczenie życia i zdrowia mieszkańców, sprzęt dla szpitali, środki ochronne dla personelu medycznego i pacjentów oraz wymierną, szybką pomoc finansową dla firm” - podkreślił Grzegorz Schreiber, marszałek województwa łódzkiego⁸.

Rys. Kwoty przeznaczone na walkę z koronawirusem w woj. łódzkim.

Źródło: www.lodzkie.pl

⁸ Źródło: <https://www.lodzkie.pl/strona-glowna/aktualnosci/pieniazde-z-unii-europejskiej-na-walkę-z-pandemią-w-łódzkim>

Rozdział 5 / Jak Unia Europejska wspiera mieszkańców Łodzi i woj. łódzkiego

Od ponad 15 lat miasto Łódź zrealizowało i realizuje projekty współfinansowane ze środków unijnych w tym m.in. w ramach Funduszu Spójności (FS), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Spójności (EFS).

Łącznie do tej pory Miasto Łódź podpisało prawie 300 umów na realizację projektów o wartości 7,5 miliarda złotych. Blisko 4 miliardy złotych z tej kwoty to unijne dofinansowanie.

Jednym ze sztandarowych projektów miasta Łodzi jest rewitalizacji EC1. Pierwsza łódzka elektrownia została wyremontowana, przebudowana i zaadaptowana na wielkie centrum naukowo-kulturalne zawierające m.in. planetarium, interaktywne centrum nauki i techniki, zaplecze konferencyjno-kongresowe.

„O początku lat dziewięćdziesiątych, przez blisko dwie dekady, byłem bezpośrednim uczestnikiem różnych przedsięwzięć, związanych z procesem integracji europejskiej. Głównie, dotyczyły one działań związanych z przygotowaniem programów i realizacją projektów, współfinansowanych z unijnych funduszy pomocowych - zarówno przedakcesyjnych, jak i strukturalnych. Rezultaty projektów, współfinansowanych ze środków UE, są widoczne niemal na każdym kroku. Polska, jako członek Unii Europejskiej, w dalszym ciągu będzie pozostawać największym beneficjentem pomocy strukturalnej. Jestem przekonany, że będzie to mieć wymierny, pozytywny wpływ na dalszy poziom rozwoju, lokalny, regionalny i całego kraju, zarówno w wymiarze społecznym, jak i gospodarczym”- Paweł Żuromski

Rozdział 6 / Co dalej z Polską w UE?

Okrągła rocznica wejścia Polski do Unii Europejskiej stała się podstawą do podważania dalszego członkostwa naszego kraju w jej strukturach. Wśród polskich ekspertów można zaobserwować dwa trendy.

Pierwszy silnie wspierający dalszy proces integracji, ustanawiający większą podmiotowość prawną i skupiający się na pogłębianiu unii gospodarczej i walutowej. Drugi bazujący na wizji zachowawczej, broniący kompetencji wspólnot narodowych i silnie sprzeciwiający się „Europie wielu prędkości”.

Źródła obydwu wizji można dopatrywać się w fakcie, że Unia Europejska wciąż nie jest w stanie przezwyciężyć kryzysów jakie napotkała w ostatniej dekadzie. Dodatkowo kością zapalną stał się różny i niespójny sposób prowadzenia polityki europejskiej, pieniężnej oraz reform systemu integracyjnego. Skutkiem tej sytuacji, a zarazem przyczyną dalszych problemów była decyzja Brytyjczyków o wystąpieniu z UE, oraz fakt, że w opinii publicznej pojawiła się opinia, że polityka europejska obecnego rządu idzie w kierunku polexitu.

Po raz pierwszy od wstąpienia Polski do UE, pojawił się wątek polexitu. Na szczęście źródła tego problemu można upatrywać się w wewnętrznej walce wyborczej, gdyż większość partii politycznej nie chce wychodzić z UE. Potwierdzają to także proeuropejskie nastroje społeczeństwa polskiego, którego analiza została przedstawiona we wcześniejszych rozdziałach analizy.

Wśród polskich elit politycznych góruje jednak wizja Unii zreformowanej i usprawnionej, z poszanowaniem praw i kompetencji państw członkowskich. Elementem spornym jest jednak wejście Polski do strefy euro (w tym poszanowanie i lojalna współpraca między państwami członkowskimi uczestniczącymi w funkcjonowaniu strefy euro, a państwami członkowskimi nieuczestniczącymi w tej strefie), stanowisko wobec polityki migracyjnej, kwestia podważania praworządności i uzależnienia jej od środków unijnych, jak i zakres autonomii państw członkowskich.

Rozdział 7 / Podsumowanie

Unia Europejska obecnie nie jest traktowana jako raj na ziemi, ale bezpieczna przystań w niespokojnych czasach, zmagających się z kryzysami.

W szczególności dla kraju jakim jest Polska, który przeszedł geopolityczne zawirowania.

Członkostwo w Unii Europejskiej pozwoliło Polsce umocnić jej poczucie własnej wartości, było także urzeczywistnieniem dążeń do zapewnienia Polsce poczucia wspólnoty i solidarności. Stworzono nowe kulturowe korzenie i europejską tożsamość.

Niemniej jednak obecnie Polacy potrzebują rzeczowego i konkretnego wyjaśnienia, dlaczego UE lepiej chroni ich przed ubocznymi skutkami globalizacji czy monopolizacji na rynkach europejskich.

Większość z nas zgodzi się, że dzięki UE nasz kraj rozwijał się szybciej, poprawiła się jakość życia i bezpieczeństwo naszego państwa. Z drugiej strony obserwuje się pogłębiające różnice i niebezpieczne zjawiska takie jak Europa wielu prędkości - odsunięcie na drugi plan, ryzyko nieproporcjonalnego dostępu do środków unijnych.

Dlatego obecnie ważne jest nie tylko naprawienie wartości na jakich opiera się Unia, ale odbudowa w najbliższej przyszłości poczucia, że Unia Europejska sprawnie zarządza różnorodnością, a nie przeciwstawia się tożsamością narodowym. Chodzi także o to, aby różnorodność umacniała integrację, zachowała jej spójność instytucjonalno-prawną, a nie prowadziła do jej defragmentacji i w efekcie rozpadu.

Obywatele UE głęboko wierzą we wspólną Europę, niemniej jednak domagają się sprawniej działających instytucji, uszczelnienia strefy Schengen i poszanowania kultur narodowych.

„Unia Europejska jest potrzebna jak nigdy dotąd, główne cele które stały się jej inspiracją rozpoczęcia procesu integracji europejskiej są nadal aktualne, zatem Unia powinna być postrzegana jako trzon jednoczącej się Europy (w szczególności wobec wyzwań wynikających nie tylko z jej wewnętrznych problemów, ale także z narastającej globalizacji współczesnego świata), ukazuje to potrzebę doskonalenia architektury integracji europejskiej, określenia finalnego procesu integracji w sposób przejrzysty i otwarty na rzecz realizacji interesów członków Unii Europejskiej, co oznacza, że sens dalszej integracji, kiedy UE staje wobec wspólnych, trudnych zagrożeń jest oczywisty, akcentując korzyści płynące ze współpracy” - dr Maria Celina Błaszczyk, Uniwersytet Łódzki

Chcesz się z nami skontaktować?

Znajdź i odwiedź najbliższy Punkt Informacji Europejskiej
Europe Direct - https://europa.eu/european-union/contact_pl

Telefonicznie pod numerem 00 800 6 7 8 9 10 11 lub +32
22999696

Za pomocą formularza kontaktowego
https://europa.eu/european-union/contact_pl

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej.

Poglądy zawarte w niniejszej publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej